

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ό και άγιος τών γραμμάτων μας χαρακτηριζόμενος, γεννήθηκε στη Σκιάθο στις 3 Μαρτίου του 1851 και ήταν γιός του ιερέα Αδαμαντίου Έμμανουήλ και τής Αγγελικής κόρης Άλεξ. Μωραϊτίδη. Τέσσερις αδελφές κι ένας αδελφός θα είναι ή μόνη περιουσία που θα κληρονομήσει από τήν φτωχή οικογένειά του. Τελείωσε τó δημοτικό και τις δυό πρώτες τάξεις του έλληνικού σχολείου στη Σκιάθο. Φοίτησε σέ σχολείο τής Σκοπέλου, του Πειραιά και τελικά πήρε απολυτήριο Γυμνασίου από τó Βαρβάκειο τó 1874. Τόν Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου, γράφτηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, απ' όπου όμως ποτέ δέν αποφοίτησε, ενώ γράφει τó πρώτο λυρικό του ποίημα για τή μητέρα του. Βγάζει τά προς τó ζήν του πενιχρού ύλικά βίου του προγυμνάζοντας μαθητές. Μόνος του θα μάθει άγγλικά και γαλλικά στα πρώτα χρόνια τών σπουδών του. Φίλος και σύντροφός του σ' αυτά τά χρόνια ό λογοτέχνης έξάδελφός του Αλέξανδρος Μωραϊτίδης, μετέπειτα Ανδρόνικος μοναχός. Ο Μωραϊτίδης θα τόν φέρει σέ έπαφή με λογοτεχνικούς και δημοσιογραφικούς κύκλους τής έποχής, κι ό Παπαδιαμάντης θ' αρχίσει νά βλέπει τά έργα του νά δημοσιεύονται στον «Ραμπαγά», στον «Νεολόγο» τής Κωνσταντινουπόλεως, στο «Μη Χάνεσαι» και στις έφημερίδες «Έφημερίς» και «Ακρόπολις». Γρήγορα οί συνεργασίες του με περιοδικά και έφημερίδες θα αύξηθούν, αλλά, βιοποριστικό του επάγγελμα θα γίνει ή δημοσιογραφία κι οί μεταφράσεις.

Τό 1879 δημοσιεύει τó μυθιστόρημα «Η μετανάστις» στην έφημερίδα «Νεολόγος». Τό 1882 άρχισε νά δημοσιεύει τó μυθιστόρημά του «Οί έμποροι τών Έθνών» στην έφημερίδα «Μη χάνεσαι», ενώ παράλληλα άρχισε νά εργάζεται ως μεταφραστής. Τό 1884 άρχισε νά δημοσιεύει στην «Ακρόπολη» τó μυθιστόρημά του «Γυφτοπούλα», όπου από τó 1892 ως τó 1897 εργάζεται ως τακτικός συνεργάτης. Οί προοπτικές φαίνονται μεγάλες για μία έπιτυχή δημοσιογραφική και λογοτεχνική πορεία στην Πρωτεύουσα, όμως αυτό δέν συγκινεί τόν «κοσμοκαλόγερο», τόν μοναχικό και ταπεινό Παπαδιαμάντη. Οί μόνες ώρες που φαίνεται νά χαίρεται στην Αθήνα είναι εκείνες που περνάει με τούς άπλους καθημερινούς λαϊκούς ανθρώπους, κι εκείνες που ψάλλει στον Άγιο Έλισσαίο στο Μοναστηράκι. Δεξιός ψάλτης ό Παπαδιαμάντης, άριστερός ό Μωραϊτίδης, κι ιερέας ό προσφάτως άνακηρυχθείς Άγιος Νικόλαος Πλανάς, ό βιώσας τήν Ταπείνωση.

Πέρα από τήν δυσκολία του νά προσαρμοστεί στην πρωτεύουσα, παθαίνει και ρευματισμούς στα χέρια, με αποτέλεσμα νά μήν μπορέι νά συνεχίσει τή δημοσιογραφική του εργασία. Χωρίς κανέναν οικονομικό πόρο θα έπιστρέψει στη Σκιάθο όπου, άρρωστος, θα άφεθει για λίγο στις φροντίδες τών αδελφών του. Από τó 1902 ως τó 1904 μένει στη Σκιάθο απ' όπου δημοσιεύει τή «Φόνισσα». Στις 13 Μαρτίου 1908 γιορτάζεται στον «Παρνασσό» ή 25ετηρίδα του στα έλληνικά γράμματα, υπό τήν προστασία τής πριγκίπισσας Μαρίας Βοναπάρτη. Αμέσως μετά έπιστρέφει στην πατρίδα του όπου και μένει ως τó τέλος τής ζωής του. Θα προειδεί τόν θάνατό του, και τήν δυσκαταποσία τών τελευταίων ώρων του, και θα

ζητήσει να τον κοινωνήσει ο ιερέας της ένορίας του δυο μέρες πριν.
Κοιμήθηκε το ξημέρωμα της 3ης Ιανουαρίου του 1911 από πνευμονία. Η
κηδεία του έγινε την ίδια μέρα και τον επικήδειο εκφώνησε ο Γεώργιος
Ρήγας. Στις 22 Νοεμβρίου 1912 τον τάφο του επισκέφτηκε η Μαρία
Βοναπάρτη και το 1925 στήθηκε η προτομή του, έργο του Θ. Θωμόπουλου.

Το έργο του Αλεξάνδρου Παπαδιαμάντη, το οποίο είναι σήμερα διεθνώς
αναγνωρισμένο, έπηρεάστηκε άμεσα από το νησί στο οποίο γεννήθηκε και
πέθανε, το νησί που αγάπησε και ύμνησε όσο κανένας άλλος, αλλά και από
τους ανθρώπους του, τις πραγματικές ιστορίες των οποίων μετέφερε
γράφοντας. Υπήρξε ένας άριστος μελετητής της ανθρώπινης ψυχολογίας
και των ήθων της εποχής του. Με την απaráμιλλη και γεμάτη λυρισμό
πένα του, έγραψε χωρίς άμφιβολία τὰ κορυφαία ήθογραφήματα της
νεότερης Ελλάδας. Έτσι, το όνομά του μάς παραπέμπει στο νησί του, αλλά
παράλληλα, στο άκουσμα της λέξης «Σκιάθος», δέν μπορούμε να μή
σκεφτούμε τον μεγάλο αυτό λογοτέχνη, που σφράγισε ανεξίτηλα το νησί
του, ακριβώς όπως αυτό σφράγισε το έργο του.